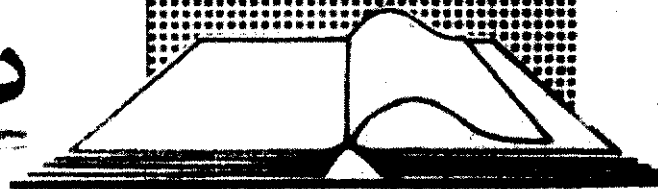

سنت

دومین منبع کسب احکام الهی

سنت:

سنت دومین منبع استنباط احکام اسلامی است. و پیرامون آن به ترتیب زیر بحث میکنیم:

۱- سنت یعنی چه؟

در لغت سنت به معنی راه طی شده یا راه خوب آمده است، و برخی نیز گفته اند منظور از آن راه متعارف است اعم از اینکه خوب باشد یا بد. و در اصطلاح فقهاء، سنت بقولی که انجامش از ترکش بهتر باشد می گویند، بنابراین در فقه کلمه سنت بمعنی استحباب است.

اما اینجا سنت عبارتست از قول (گفتار) و فعل (کردار) و تقریر (امضاء، راه) پیغمبر (ص) و امامان معصوم علیهم السلام.

بنابراین هنگامیکه سنت را به عنوان یکی از منابع استنباط ذکر میکنیم منظور (قول و فعل و امضاء) پیغمبر و ائمه معصومین است، و معنی حجیت و دلیلیت آن این است که (قول و فعل و امضاء) این بزرگان مدرک و دلیل بر حکم شرعی است.

پس مهم در این باب اثبات حجیت سنت است:

۲- حجیت سنت:

حجیت سنت پیغمبر اکرم (ص) مسلم و غیر قابل تردید است، و تمام فرق اسلامی درباره آن اتفاق نظر دارند، بنابراین نیازی به بحث و استدلال در این باره نیست. معذک آیات زیر را به عنوان نمونه ذکر میکنیم:

۱- و ما اتیکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا

آنچه پیغمبر برای شما آورده است بگیرید، و آنچه را که منع کرده است انجام ندهید. (۲) این آیه تصریح میکند که آنچه پیغمبر می گوید باید بدان عمل شود، اعم از اینکه بعنوان قرآن باشد یا نه.

۲- و ما یطق عن الهوی، ان هوالا وحی بوحی یعنی پیغمبر (ص) آنچه را که می گوید وحی است. (۳)

این آیه نیز مانند آیه قبل، درباره حجیت قول

مقدمه:

در سلسله مطالبیکه در شماره های قبل ملاحظه نمودید به معنای اجتهاد و مجتهد و اصول استنباط احکام و همچنین تاریخچه اجتهاد پرداختیم. در شماره قبل مطلبی پیرامون قرآن کریم بعنوان اولین منبع کسب احکام الهی، از نظر شما گذشت، در این شماره مطالبی پیرامون سنت پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) از نظر شما خوانندگان عزیز می گذرد.

❖ در اینجا سنت عبارتست از

قول (گفتار) و فعل (کردار) و

تقریر (امضاء) پیغمبر (ص) و

امامان معصوم (ع)، و معنی

حجیت آن این است که (قول و

فعل و امضاء) این بزرگان مدرک

و دلیل بر حکم شرعی است.

❖ بیان احکام از سوی امامان

(ع) نه از نوع اجتهاد است و نه از

نوع حکایت و روایت سنت، بلکه

خود، سنت و قانون است.

پیغمبر صراحت دارد.

۳- لقد کان لکم فی رسول اللہ صوة حسنة
این آیه کردار و سیره پیغمبر (ص) را الگوی
عملی مسلمانان قرار داده (۴) و به تبعیت از آن توصیه
نموده است، و این یعنی حجیت سیره آنحضرت
است. بنابراین همانگونه که گفتیم درباره حجیت
سنت پیغمبر (ص) مجالی برای بحث نیست، و
مسلمانان درباره آن اختلافی ندارند.

همچنین شیعیان معتقدند که سنت الهی
معصومین (ع) مانند سنت رسول الله (ص) حجیت
است، و عمده آنهایی که بر این عقیده اقامه می کنند
عبارت از مجموعه آیات و روایاتی است که دلالت
بر عصمت ائمه دارد، و از جمله آیه تطهیر (۵)
و روایت معتبر ثقلین (۶) است.

پیرامون این دو سند معتبر در فصل پیش به
تفصیل بحث کردیم و نیازی به ذکر دوباره آن نیست
(۷). اینجا با استفاده از آن مطالب به تکمیل این بحث
می پردازیم:

بدون شک بانوجه به نفی هرگونه خطا و اشتباه
از ائمه (ع) که در اول آیه تطهیر است، و همچنین
باثبوت عدم افتراق ائمه از قرآن، و قرآن از ائمه که
در اول حدیث ثقلین است، عصمت امامان ثابت است
و باثبوت عصمت حجیت سنت آنان نیز به ثبوت می
رسد.

بنابراین بیان احکام از سوی امامان نه از نوع
اجتهاد است و نه از نوع حکایت و روایت سنت است،
بلکه خود سنت و قانون است.
توضیح آنکه:

سنت که به عنوان منبع قانونگذاری در اسلام
شمرده می شود، بدین معنی است که احکام شرع
رامی توانیم بااستناد آن به ثبوت رسانیم، دقیقاً
همانگونه که بر اساس قرآن احکام شرع را به اثبات
می رسانیم، یعنی اگر سنت حکمی در قرآن پیدا نشود
کافی است که مترک آن را در گفتار پیغمبر یا امامان
(ع) پیدا کنیم.

پس بین سنت و اجتهاد مجتهدان و هم چنین نقل
راویان احادیث، فرق اساسی وجود دارد و آن اینکه
رای مجتهد اگر متکی به قرآن و یا دلائل معتبر شرعی
نباشد، خودی نفس اعتباری ندارد، و همچنین قول
راوی حدیث اعتبارش باین است که محتوای
کلامش قول یا فعل یا امضاء معصوم است، والا
اگر نظر و تشخیص خود راوی باشد ارزش دلیلیت
ندارد، و بهیچ وجه منوک حکم شرعی قرار نمی
گیرد.

بنابراین معنی منبع بودن این است که خود مستقلاً
اثبات کننده حکم شرعی باشد.

به همین اعتبار همانگونه که در آینده بزودی
توضیح خواهیم داد، اجماع و عقل را نباید به عنوان
دو منبع بشمار آورد، بلکه این دو، اعتبارشان به
اعتبار سنت است، همانند شهرت، و سیره مشرعه و
خیر متواتر و امثال آن جزء راههای اثبات سنت شمرده
می شوند.

بقیه در صفحه ۷۱

مجمع عمومی

تیلور می یافت سازمان آزادیبخش با سرعت بیشتری
بدام مرتجعین گرفتار آمد و با قاطعیت بیشتری دم
از پشتیبانی طرح فهد و کنفدراسیون اردن -
فلسطین می زد.

از اینرو در مجمع عمومی شورای ملی فلسطین
تقطعه نظرات طرح ریگان و کنفرانس اردن - فلسطین
پیش از نقطه نظرات دیگر به بحث گذاشته شد گرچه
باید گفت مضمون بندهای الف، ب، ج، د یکی است
(بند الف از شکل فاشیستی بیشتری برخوردار
است) و این نمایانگر تفاهم شرق و غرب و
مرتجعین عرب به جهت ناوودی ارمان فلسطین و
سستضعفین منطقه است.

و عملاً بدلالی که ذکر شد مجمع کشش و توانایی
بحث روی قسمت «د» را نداشت چرا که شیوه سیاسی
کاری را خط مشی خود ساخته بوده اند و از مردم خود
دور بوده و متمسک به اسلام بزرگ نبودند.

درد آورتر اینکه ملاک انقلابی و سازشکار در
قبول یا عدم قبول طرح ریگان خلاصه می شد و
اساساً اگر بدانیم که از دلائل دادن طرح ریگان
ایجاد همین مرزبندی کاذب بین خط انقلاب و
سازش بوده است متوجه می شویم که چگونه سران
سازمان آزادیبخش فلسطین بازیچه امپریالیسم
شده اند.

سران سازمان معتقدند چون در طرح ریگان
موجودیت مستقل برای فلسطین در نظر گرفته شده
گرچه نکات مثبتی دارد قابل رد می باشد و این همان
فاجعه است که در بالا مطرح کردیم. سازمان
آزادیبخش بعد از آن جنگ و گریزهای انقلابی در
منطقه همچون نبرد کرامه و... بجایی رسیده است
که استقلال خود را در کنار موجودیت تثبیت شده

رژیم اشغالگر قدس و از زبان امپریالیسم جنایتکار
می طلبد اینان بالاخره بعد از چندین روز بحث و
بررسی حول طرحهای ارائه شده بدون اینکه به
مقصود این طرحها که در شناسایی رژیم اشغالگر
قدس خلاصه میشد (تنها کسیکه در مجمع عمومی
سخن از این موضوع راند برادر زنگنه نماینده
مجلس شورای اسلامی بود) به طرح فهد رأی اعتماد
دادند و با اشتیاق از اینکه در طرح فهد موجودیت
مستقل برای فلسطین در نظر گرفته شده طرح فهد را
قبول کردند.

از طرف دیگر سران سازمان به طرح
کنفدراسیون اردن و فلسطین اعتقاد دارند و
گفته اند:

«می توان یک کنفدراسیون بوجود آورد بشرط
آنکه یک کشور مستقل فلسطینی در درجه نخست
بوجود آید!»

یا ابویاد و حواتمه می گویند: «طرفدار
پیوندهای ویژه بین اردن و فلسطین هستند»

آری اتحاد با کشوریکه در سال ۱۹۷۰ هزاران
فلسطینی را قتل عام کرد و مرزهای کشور خود را بر
روی رزمندگان فلسطینی بست و اجازه عملیات
نظامی را از مرزهای خود بر علیه صهیونیسم به
چریکهای فلسطینی نداد و در ده ساله اخیر خیانتهای
اشکار و نهان نسبت به ارمان فلسطین نموده است
اینکه ایده آل سازمان گزیده و محور صلح قرار
گرفته است آری اگر در کنار این موضوع دلایل
تائید طرح فهد را از زبان عرفات بیاد آوریم که در
مجمع بقل از خبرگزاری ها گفته است:

«ما بهای شکست اولین کنفرانس فاس را
پرداختیم و ۷۰ هزار فلسطینی در حمله لبنان دادیم
اگر بار دیگر طرح فاس را رد کنیم چه قیمتی باید
بپردازیم» و همینطور در جای دیگر می گوید:

«طرح ریگان کافی نیست لیکن رد آشکار آن
سازمان را از ارتباطش با آمریکا و منابع عرب از
دریافت کمک مالی که سخت به آن نیازمندیم
محروم می سازد».

براسی که باید گفت این سوتها و ریشه های
ایدئولوژیک استراتژیک موجود در سازمان دال بر
استحاله تاریخی در ماهیت سازمان آزادیبخش
فلسطین از راه نظامی و چهار چوب مکی عقیدتی
بست راه دیپلماتیک و سیاسی کاری و چهار چوب
ناسیونالیسم و ملیت می باشد که عرفات گفته است
«ما اینک بعد از نبرد نظامی به نبرد سیاسی احتیاج
داریم و ادامه این وضعیت بسیار نگران کننده و
خطرناک می باشد بعضی که باید پیش بینی
کرد در صورت ادامه این خط سازمان آزادیبخش
بزرگترین مانع رشد و تکامل ارمان فلسطین خواهد
گردید».

با این مصوبات مجمع عمومی سازمان
آزادیبخش فلسطین چراغ خطری برای آینده فلسطین
در میان گردابهای فوئناک امپریالیسم صهیونیسم و
کشورهای همچون اردن مصر عربستان و...
می باشد.

و باید برای جامعه که پیش از آنکه به
موجودیت و مشروعیت خود در میان نودم های
مسلمان و عرب فلسطینی و اعراب توجه داشته باشد
به حضور خود در مجامع بین المللی و سوسیالیستها
و جناحهای مترقی صهیونیسم و مرتجعین منطقه
دلخوش گردد است فکری اساسی کرد.

راهی که مجمع طی نمود حرکت به سمت سازش
و سقوط در متلاطم ذلت بود و حرکت مجمع پشت
نمودن به اهداف شهدای حماسه های خوتین
رزمندگان فلسطینی از واقعه کرامه تا اوارگان تل
عزتر و حشرا و شتیلا بود.

والسلام

خودکفایی در...

کشاورزی بین ۱۲ تا ۱۵ سال است و در مقایسه ایندو با هم برای ما این بشابه فاجعه ای است که بر اثر این مسئله کشاورزی صنعتی ما خیلی کند و آهسته حرکت کرده است.

در رابطه با اصلاح وضع ماشین آلات در کشور طرحی بنام طرح تشکیلاتی ماشین آلات کشاورزی جهاد سازندگی در دست انجام است. این طرح که از واحدهائی بنام ماشین آلات، ادوات، تعمیرگاهها، قطعات و تولیدات داخلی تشکیل شده اهداف زیر را در پی دارد:

- ۱- حداکثر استفاده از قوه مکانیکی ماشین آلات.
 - ۲- متناسب کردن مکانیزاسیون با شرایط فعلی کشاورزی ایران.
 - ۳- بالا بردن راندمان در واحد سطح با آموزش صحیح و بیگری.
 - ۴- نظارت و کنترل در ارائه خدمات جهت ماشین آلات.
- هدف تقویت صنعت کشاورزی.

وضع ماشین آلات کشاورزی در خارج و مقایسه آن با ایران

در سیاست های کوتاه مدت بر اساس شرایط فعلی جامعه ما، اول کنترل و مراقبت و دوم مشارکت در امر واردات ماشین آلات مورد نظر می باشد. در زمان رژیم پهلوانی گذشته مسئله دلسوزی در روند ورود ماشین آلات کشاورزی وجود نداشته است و ورود ماشین آلات صرفاً منظور ایجاد بازار کاذب بوده و اثرات سوء آن شامل حال کشاورزان مستضعف میشده است.

وارد کنندگان وابسته به نوکران اجنبی، با وارد کردن ماشین آلاتی با آخرین تکنیک ها و بیچینه ترین کاربردها و با حرکتی ناموزون با کشاورزی ایران، آنرا هرچه بیشتر و بیشتر همانند خود وابسته کردند.

در ارتباطی می بینیم کشور های بسیار پیشرفته در سال ۱۰۰ دستگاه کمابین استفاده دارند اما ایران با اینکه روی قسمت کشاورزی آن کار شده و کاملاً وابسته است در سال ۵۰۰ کمابین مصرف دارد و این نشان دهنده سیاست استعماری ابر جنایتکاران قرن در وابسته کردن مملکت ما به خودشان بود.

کشوری مثل دانمارک با آن عظمت در صنعت کشاورزی، از کمابین های کشتی استفاده میکند ولی ما هنوز از کمابین های خودرو استفاده میکنیم. کمابین های کشتی با تراکتور کشتی میشود و چون کمابین در سال فقط ۴ ماه استفاده دارد، از محرک کمابین کشتی که تراکتور باشد در بقیه فصول سال نیز استفاده میشود. ولی در مورد کمابین های

خودرو اینچنین نیست. کمابین های خودرو که خودش با قدرت ۱۷۰ قوه اسبیه حرکت میکند و در شرایط فعلی در ایران با مارک جاندر موجود است نه تنها موتوروی است و بعد از یک مدت با استفاده های غیر اصولی و غیر صحیح از کار باز می افتد بلکه پس از ۴ ماه کار کردن، بلااستفاده در گوشه انباری خواهد افتاد و سرمایه مملکتی با گنجائی خواهد شد.

تعمیر و ساخت ادوات کشاورزی

در زمینه تولیدات داخلی، گروه ماشین آلات کشته کشاورزی جهاد سازندگی دست به ابتکاراتی زده و اکثر تولید کنندگان داخلی را که در زمینه صنعت کشاورزی و ساخت ادوات مختلفی از قبیل فرمکوب و دیسک و غیره در سطح مملکت فعالیت نموده اند شناسائی کرده و پس از تائید نمونه های اصلی و ساخته شده قراردادهائی را با آنها تنظیم و اطمین خرید هم کرده است.

در رابطه با ماشین آلات کشاورزی یکسری از آنها بدون هیچ استفاده ای در مناطق مختلف پراکنده بود و به زعم اینکه اینها از دور خارج شده و باید بدون ریخته شود. بلااستفاده مانده بود. جهاد سازندگی این ادوات و دستگاهها را جمع آوری کرد و با تائید بعضی قطعات بدکی آنها مانند تراکتورهای اشتایر ویلی، ام. ولوو، یک سری از آنها را راه اندازی کرد. در رابطه با دیسک چرخ جهاد سالانه پتعداد زیادی دیسک نیازمند است. با خرید پاره های آن از خارج و نصب شاسی و یاتاقان بر روی آن دست به ساخت آنها زد. فریمکوب و سمپاش تبلیغاتی نیز در حد و فور ساخته شده و در اختیار کشاورزان هر منطقه قرار گرفته است.

فوسپاست بلند مدت، یکسری برنامه هائی در دست تهیه است که آموزش صحیح روستائیان در زمینه استفاده از ماشین آلات و پیش صحیح مکانیزاسیون که در اصل جایگزینی ماشین بجای نیروی انسانی با توجه به فرهنگ اقتصاد و مسائل مختلف آن در جامعه را در پی دارد.

دیگر انتقال خدمات فنی کشاورزی از مراکز شهری به روستاها است که ابتکار بدین منظور انجام میشود که کشاورز برای پیدا کردن یک قطعه بر ارزش تراکتور راهی شهرها و سرگردان نشود. ایجاد تعمیرگاههای ثابت و بسیار که خدمات را بوقوع در روی زمین برای کشاورز انجام میدهد جزو ط جهائی است که در حدود ۳۰ الی ۳۵ درصد از شهرستانها ایجاد شده و در هر استان بطور متوسط ۲ الی ۵ تعمیرگاه تغذیه کننده سیار که به تمام نقاط کشتی میکند و خدمات فنی در زمینه کشت و کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی را به روستائیان عزیز ارائه میکند.

«سنت» دومین ...

اما سنت اصحاب پیغمبر (ص) و امامان معصوم (ع)

هیچ دلیلی بر حجیت سنت اصحاب نداریم، زیرا همه مسلمانان بر عدم عصمت آنان اتفاق نظر دارند، و بدون اثبات عصمت و مصونیت از خطا، و یادلیل نقلی خاص نمی توان حجیت سنت را ثابت کرد، زیرا عدم عصمت یعنی امکان صدور خطاست.

و در باره ائمه اهل البیت علیهم السلام، اگر آیه تطهیر و حدیث ثقلین و ادله عقلی و نقلی دیگر که دال بر عصمت و لزوم تسمیت ایشان است، نبود، در اینصورت حجیت سنت به پیغمبر (ص) منحصر می ماند.

یاورقی ها

- (۱) منظور از تقریر، سکوت تأیید امیر معصوم است نسبت بفعال یا قول یا عقیده ای که در حضور ایشان انجام یابیان شده و اثر از آن نکرده باشند مشروط بر اینکه این سکوت بدلیل تقیه و امثال آن نباشد.
- (۲) سوره خشرابه ۷.
- (۳) سوره نهم آیه ۴۵.
- (۴) احزاب آیه ۲۱.

- (۵) منظور آیه زیر است: اما پریدانه لیلنب عنکم الرجس اهل البیت و بطورکرم تطهیرا.
- (۶) منظور این حدیث است: انی ترکمت فیکم ما ان تمسکتم به ان تفلوا بعدی کتاب الله و عترتی اهل بیتی و ان یفترقا حتی یرداعلی العرش.
- (۷) به صفحه ۶۸ شماره ۲۷ جهاد مراجعه شود.

درو الفجر به خون ...

وصف ناپذیر، که درخشش آن بخوبی در چشمانش خوانده می شد، بسوی منطقه فعالیت خویش با دستانتی حرکت می کند در بین راه، از یک دوراهی جدا می شوند، و او فرامان بسوی صحرائی که معبد و شهادتکده عشقش بود، و آنرا در برده های نهفته در قلبش یافته بود، می رفت، که ناگاه هوایمبای مزدور عراقی و جور زمان غرض کنان بر سر دلاوران و مردم بی پناه فرود آمدند، بوی گداز خاک و باروت همه جار را فراگرفت، و محسن آرام و مظلومانانه، خفته بود و خون سرخش در سینه زار جنگل انلاو، خاصی داشت، و یک هفته در بیجوشی و خواب الهی غرور رفت و سپس بعد از آن در تاریخ ۶۱/۱۱/۲۶ به جاتی که دیوانه وار و هراسان بدان می اندیشید و آنرا طلب می کرد، رسید و از آنجا به خون نشست و از خاکدان سوز و بیست زمین چون عقابی نیز پرواز برقله های فتح و ظفر شست و با معشوق خویش دیدار کرد، که عاقبت بوینده یابنده است.

در خوش شاندر بادش همواره بر هر و باده